

سرشناسه: آقامحمدی، مرتضی، ۱۳۵۹ -

عنوان و نام پدیدآور: بررسی تطبیقی آیه «کشف ساق» از منظر فریقین/ مرتضی آقامحمدی.

مشخصات نشر: قم: رسول اعظم (ص)، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۷۳ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.

شابک: ۲۰۰۰۰۰ ریال

وسعت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: تفاسیر (سوره قلم، آیه ۴۲)

موضوع: تفاسیر -- مطالعات تطبیقی

موضوع: Qur'an -- Commentaries -- Comparative studies

موضوع: قرآن -- بررسی و شناخت

موضوع: Qur'an -- Survey

رده بندی کلاسیک: ۱۲۹۵ ب۴ ۱۷/۹۲۳/۲۰۲ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۱۸

شماره کتابشناسی ملی: ۴۳۸۵۶۷۱

انتشارات رسول اعظم

بررسی تطبیقی آیه «کشف ساق» از منظر فریقین

نویسنده: دکتر مرتضی آقامحمدی

ناشر: انتشارات رسول اعظم (ص)

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۳۸-۰۵-۹

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ می‌باشد.

انتشارات رسول اعظم (ص)

قم صفائیه، کوچه آمار (۲۲) پلاک ۲۷

تلفن: ۰۹۱۹۸۵۰۵۲۷۲-۰۲۵-۳۷۷۴۵۲۱۷

۴۱	 مکتب تاویل (اکثریت خلف) ۲
۴۹	 «ظهور تصدیقی» ۳۱ اثبات به روشی
۲	 ۲۰۱ اثبات به روشی مفروضه
۲۲	 ۱۰۱ اثبات به روشی محسسه و مشبهه
۲۴	 ۱ اثبات
۴۰	 روکرد عالمان مسلمان نسبت به آیات صفات
۱۶	 آیات صفات خیرى
۱۵	 آیات محکم و مشابه
۱۳	 فصل اول: کلیات
۹	 مقدمه مولف

- فصل دوم: قرائت‌های مختلف فعل «ك ش ف» ۴۴
- فصل سوم دیدگاه‌های اهل سنت در مورد «کشف ساق» ۵۱
- ۱.۱. آشکار شدن ساق خداوند: ۵۳
- تعداد ساقهای خداوند: ۷۵
- ۲.۱. شدت و سختی روز قیامت: ۸۱
- ۳.۱. نو عظیم: ۸۹
- ۴.۱. کشف ساق به معنای کشف اعمال: ۹۱
- ۵.۱. کسب - حجاب: ۹۲
- ۶.۱. اصل هر - ری: ۹۳
- ۷.۱. ساق جهنم: ۹۵
- ۸.۱. ساق عرش: ۹۵
- ۹.۱. بلای عظیم: ۹۶
- ۱۰.۱. امر عظیم: ۹۶
- ۱۱.۱. ساق محتضر: ۹۷
- فصل چهارم دیدگاه‌های شیعه در مورد «کشف ساق» ۱۰۰
- ۱.۲. آشکار شدن شدت و سختی روز قیامت: ۱۰۵
- ۲.۲. آشکار شدن ساق پای مشرکان: ۱۱۱
- ۳.۲. کنار زدن پردهای از نور عظیم: ۱۱۴
- ۴.۲. برداشته شدن حجاب بین خالق و مخلوق ۱۱۱
- ۵.۲. کشف حقیقت اعمال و اسرار ۱۱۸
- ۶.۲. کشف ظلمهایی که به اهل بیت (ع) شده است ۱۱۹
- ۷.۲. نمایان شدن ساق جهنم ۱۲۱

- ۸.۲. ساق عرش ۱۲۱
- ۹.۲. ساق فرشتهای بزرگ ۱۲۴
- ۱۰.۲. ظهور جمعی عظیم از ملائکه ۱۲۴
- ۱۱.۲. آشکار شدن امری عظیم: ۱۲۵
- ۱۲.۲. برداشته شدن حزن و وحشت از مومنان ۱۲۵
- ۱۳.۲. پایتخت به الشیء ۱۲۵
- فصل نهم: کنیت دعوت به سجد ۱۲۹
- استثنا بر رخس به این آیه برای اثبات امتناع تکلیف به محال ... ۱۳۲
- مکلفان به سجد ۱۴۷
- جمع بندی ۱۵۳
- کتابنامه ۱۶۱

مقدمه مولانا

اگرچه عمده آیات قرآن کریم دارای معانی روشن و رسا بوده و برای همگان قابل درکند، اما در عین حال آیاتی هم وجود دارند که متشابه محسوب می‌شوند، به گونه‌ای که حتی اگر معنای لغوی آن کلمات یا عبارات روشن باشد، باز هم در اینکه مراد از آیه چیست و مصداق آن کدام می‌باشد تردید وجود دارد. از جمله‌ی این آیات، آیه ۴۲ از سوره قلم است، که در آن سخن از «کشف ساق» به میان آمده است. واژه «ساق» دو مرتبه در قرآن مورد استفاده قرار گرفته است؛ یکی در سوره قیامت و دیگری در سوره قلم:

﴿وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ وَوُجُوهُ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ تَظُنُّ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ وَالتَّتَمَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ﴾^۱

و دیگران: ﴿يَوْمَ يَكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيَدْعُونِ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتُصِحُّونَ﴾^۲

این کتاب در سدد بحث از آیه دوم می باشد که از آیات متشابه محسوب می گردد. مفسرین شیعه و سنی وجوه مختلفی در تبیین مراد از «کشف ساق» در آیه مذکور مطرح کرده اند. یکی از وجوهی که توسط برخی از اهل سنت ذکر گردیده و طرفداران بسیاری هم دارد، مستلزم تجسیم است و از صفات خبری محسوب می شود. بلاین وجوه، وجوه متعدد دیگری هم توسط مفسران آنها ارائه شده است که به دیدگاه شیعه نزدیک می باشد. در فصل اول کتاب، مقدمات بحث مطرح می شوند. خوانش های متعدد و متفاوتی از فعل

۱- سوره قیامت، آیه ۲۲ - ۳۰

۲- سوره قلم، آیه ۴۲

«ك ش ف» در این آیه ممکن است و به تناسب هر کدام، معنا می تواند تغییر نماید. فصل دوم به بررسی این قرائات می پردازد. فصل سوم و چهارم به بیان دیدگاه های اهل سنت و شیعه اختصاص دارد. فصل پنجم شامل بیان کیفیت سدهای مذکور در آیه و کیفیت آن و مکلفان به آن و نیز زمان این سدها، می باشد و بعد از آن در خاتمه ی کتاب جمع بندی دیدگاه ها انجام می شود.

مرتضی آقامحمدی^۱

۱. مدیر گروه مطالعات اسلامی (به زبان انگلیسی) موسسه زبان و فرهنگ شناسی وابسته به جامعه المصطفی العالمیه.